

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Kako z letošnjimi dolenjskimi vini ravnati.

Strupena rosa zakrivila je letos, da je v večini dolenjskih vinogradov grozdje le slabo dozorelo. Ob času trgatve smo imeli skoraj nepretrgano deževno vreme; dosti grozdja je prišlo vsled tega gnjiti, vse se je pa nasrkalo jako vodé. Nasledek vsega tega je bil, da je imel mošt le jako malo sladkora, dosti preveč vode, kisline in beljakovin v sebi. Daljni nasledek tega pa je, da imamo zdaj alkohola (moči, gajsta) kaj malo, vode, kisline in beljakovin pa kaj bogata vina. Kar je, je, hvala Bogu za to. Toda kdo dvomi nad tem, da se letošnja vina ne bodo nič kaj pošteno obnašala? Gotovo se bodo rada kvarila, ker imajo premalo alkohola (moči), preveč pa vode in beljakovin v sebi. Kislina je koristna, da se vino ohrani, dasi je kaj neprijetna, ako je je preveč. Z umnim ravnanjem se pa dá ohraniti marsi-

katere vino, katero se brez tega gotovo spridi. Prav bode torej, ako se v „Dolenjskih Novicah“ tudi o tem nekoliko pomenimo, kako z letošnjimi vini ravnati, da se bodo ohranila in ne pokvarila.

Pred vsem je potrebno, da imamo sode vedno polne, da jih vsakih osem dni gotovo s zdravno zalijo zalijemo. (Dopisniku, kateri je v zadnjih „Dol. Novicah“ nekako porogljivo omenjal: „kako bomo sode polne držali, ako pa vina nimamo?“ tega se vé, da ni potrebno storiti.) Zalivanje je zaradi tega potrebno, da na dnu ne nastaja kan; kajti kan se živi od alkohola. Alkohola revno in zraven še kanasto vino zgubi pa v kratkem času vso svojo moč. V nepolnih sodih, se vino tudi kaj močno zveši, posebno alkohola revno. V nepolnih sodih se vino tudi kaj lahko seika.

Toraj vsak kdor ima vino, napolni naj sode do vrha, in zaliva naj jih vsakih osem dni.

Drugič je potrebno, da vino zadostikrat in v pravem času presnamemo, pretočimo. Pre-

Podlistek.

Na vseh svetnikov dan.

Pozna jesen je tu, perje po listnatem drevju je rumeno; hladni vetrovi igrajo se z njim, kakor razburkano morje z ladjami; narava je pripravljena počitku. Pričakuje le še bele odeje, pod katero si odpočije. V tem času pa obhaja katoliški svet velik in jako pomenljiv praznik in to je dan vseh svetnikov in pa spomin vernih mrtvih. Pomenljiv je ta dan gotovo za vsacega bivalca trudapolnega sveta, kajti spominjamo se naših, premnogokrat prezgodaj umrlih sorodnikov, dobrotnikov, znancev in prijateljev.

Uže za rano zjutraj hodi verno ljudstvo v cerkve, ter ta dan bolj pobožno opravlja svoje molitve, spominjaje se, da se tudi njemu enkrat vresniči:

Danes srečen si vesel,
Jutri zvon ti že zapoje,
Truplo tvoje bo pepel.

Ni ga pa tudi človeka, da bi ga ne presunila misel na smrt; ne vzbudile se mu otožne misli pri pogledu na grobovje. Neizprosna smrt odpré grobovje, poravna vse strasti, zakrije vse slavo, hlepne želje in razkošno sedanjost, tam so vsi enaki! Pri takih in enakih mislih postane človek gotovo otožen, dela najboljše sklepe, katere pa žalibog premnogokrat niti 24 ur ne spolnuje.

Običajno je, da ta dan naše ljudstvo poklada vence in razsvetljuje grobovje prerano umrlim jim ljubim. Ta dan se vidi pri obiskovanju grobišč marsikak presunljiv prizor. Tu milo plaka sirota nad grobom prerano umrlim jej roditeljem in z boječim očesom zré v negotovo in trudapolno prihodnost; tam zopet vidimo vdovo z nedolžnimi otročiči, katera se spominja lepših dni, ter grenke solze pretaka, ker jej skrbi belijo lase, kako zapuščeni ubogi mogoče vsak dan preskrbeti nedolžnim otročičem najpotrebnejši živež; ubogi nedolžni otroci pa, dasi otožni, vendar nedolžnoradostno prižigajo lučice na grobu prerano umrlega očeta. Zopet tam vidimo, kako starikava

 Današnji list ima dve strani priloge.

sneti moramo vino v prvič o božiču, naj bode že čisto ali pa ne, vse jedno. Presneti moramo pa o božiču vino tako, da pride v kar le mogoče veliko dotiko s zrakom. Najboljši je torej, da natakneš na pipo, po kateri vino iz soda teče torilce, podobno škropilnici vrtnih kangelj, tako da je vino prisiljeno teči po dostih curkih v podstavljeno posodo.

Zakaj pa naj se vino kolikor mogoče veliko dotika z zrakom? To stori, da se spajajo odvečne beljakovine, katere vino vedno spriditi skušajo, s kisikom zraka, vsled tega strdijo, in strjene padejo na dno soda. Pri sledečem presnemanju se pa lahko iz soda spravijo. Vemo, da bode rekel marsikdo, kateri bode te vrstice čital: „ako se vino presname zgubi vso moč“. No tako govoriti zamore le tisti, kateri stvari boljše ne razumi. Vsak drug umen in skušen kletar pa vé, da je pretočeno vino le kakih 14 dni kalno in v okusu nekam oslajeno, po 14 dneh ali k večjem štirih tednih se pa zopet popolnoma očisti in okus razodeva nam v njemu zopet prejšno moč. Kako zamore vendar presnemanje vinu moč odvzeti, saj presnemanje vendar čisto nič alkohola iz vina ne vzame? — Pri prvem presnemanju gré kaj dobro na to paziti, da ne pride čisto nič droži v drugi, popolnoma čisto oprani sod. Po prvem presnetju morajo sodi zopet vedno polni biti.

Pred velikonočjo, najboljši v velikem tednu, presneti moramo vino že v drugič. Zdaj pa že z manjšo dotiko zraka po navadni pipi in brez vsega dodatka. Pred binkoštnimi prazniki presneti ga moramo pa v tretjič.

mati žaluje na grobu prerano umrlega jej sina, edine nade, katero je gojila na svetu, da jej bode kedaj na starost v pomoč, a neizprosna smrt ga jej je iztrgala iz ljubečega naročja. Veliko pa jih je, kateri daleč, daleč od svoje domovine počivajo in ni mogoče najbližnjim sorodnikom na njihovem grobu pobožno moliti Očenaša — to so hrabri sinovi, kateri so padli v krvavih bitkah, braneč domovino, vero in vladarja.

Obiskal pa je pisatelj teh vrstic tudi nekje na Slovenskem grobišče, ter postal pri lepem spomeniku, v mramorju mojstersko izklesani zadnji uri; pričalo je vse, da tu počivajo ostanki bogatega, jako bogatega moža in res tudi je tako. Mož, kateri tam počiva, bil je nekdaž zelo bogat. Spoštovali so ga vsi, a le zaradi premoženja. Umrli je, brez žené, brez otrok; premoženje se je razdelilo med daljne sorodnike, katerih mogoče nikedar ni videl in vedel za nje. Grobišče njegovo pa je zapuščeno, polno plevela, ni je roke, katera bi ga odstranila, ni ga človeka, da bi se ga vsaj danes spomnil, in mogoče ni je duše, da

Kdor bode z letošnjim vinom tako ravnal, sme biti prepričan, da se mu ne bode z lepo pokvarilo, posebno boljše ne, in že celo ne, ako je v trgatvi tako ravnal, kakor smo pred trgatvijo v „Dol. Novicah“ priporočali. Kdor ne verjame naj ostane pri stari navadi, škodo zapiše naj pa sam sebi za uho.

Še nekaj gré omeniti. Kaj nespametno je, vino v poletnem času v gorkih vinogradskih kletih (zidanicah) puščati. Vsak, kdor ima doma hladno klet, spelje naj ga pred vročino domu. V gorki kleti, kakoršne se po naših vinogradih nahajajo, spriditi se mora v poletnem času še močno alkohola bogato vino, kaj bi se ne revčki, kakoršnih je letos žali Bog dosti. —c.

Deželni zbor kranjski o trtni uši.

Marljivo so se lotili naši poslanci dela. Do zdaj so delali največ v voljenih odborih in odsekih. V javnih sejah so se posvetovali do zdaj med drugim obširno o trtni uši, tej grozni nadlogi. O tej za Dolenjce tako važni zadevi so sledeče ukrenili:

1. Deželni odbor se pooblašča: a) da iz deželnih trtnic in vinogradov brezplačno oddaje ameriške trte (rezanice in vkoreninjene trte) malim neimovitim vinogradnikom, kateri pravilno zasajajo svoje vinograde z amerišskimi trtami, in naj deželni odbor skrbi, da se deželna trsnica na Grmu razširi, b) da takim vinogradnikom dovoljuje darila po 5 do 10 gld. in c) da onim kmetijskim podružnicam ali občinam, katere pravilno zasajajo poskusne ameriške vinograde, dovoljuje podpore

bi zmolila vsaj en Očenaš danes za njegovo dušo. Prijatelji in bogastvo spremilo ga je le do groba, in tako se še dandanes zgodi. Veliko pa je ljudi, kateri le po denarju hrepené; bližnje stiskajo, da zlato na kup nakladajo, sebi strežejo z vsemi sladnosti sveta, za vzvišeni cilj ne storé nič, krščanska ljubezen jim je deveta briga. Pa počasi! odpre se grob in zakrije tudi te; dobrih del ni seboj vzeti in težak je odgovor pred neskončno pravičnim Sodnikom.

Na večer pa se zbira danes pobožno ljudstvo po cerkvah ter moli pobožno sv. rožni venec, tudi po bornih kočah se to godi; misliš pa dragi bralec, da to storé bogatini po palačah? O ne, dragi moj! ti ljudje si mislijo, da se bodo smrti in sodbi odkupili; pa Vsegamogočni ne dela izbire in tudi njim odbije zadnja ura.

Tebe pa verno slovensko ljudstvo spominjamo danes na grobišči, da tolaži uboge žalujoče le, kar pravi prelepa pesem:

Le križ nam sveti govori,
Da zopet vidmo se nad zvezdami.

—r.

do 50 gld. za vsak tak vinograd, ako meri najmanj 500^m².

2. Deželnemu odboru se naroča: a) prositi visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo, da tistim neimovitim vinogradnikom, potem kmetijskim družnicam ali občinam na Dolenjskem in Notranjskem, katere pravilno zasajajo vinograde z ameriškimi trtami, iz državnih ameriških trtnic in vinogradov brezplačno prepušča potrebne ameriške trte; b) naročiti šolskemu vodstvu na Grmu, da prireja tečaje, v katerih se bodo mladi ljudje učili saditi in požlahtnjevati ameriške trte.

3. Za troške, kar jih bode pod točko 1. b) c) dovoli se znesek 1000 gold. iz deželnega zaklada in za točko 2 b) pa 200 gold.

K tem predlogom sta govorila poslanca Pfeifer in Šuklje ter razkrivala žalostno naše stanje in poudarjala premajhno podporo, katero zoper to veliko nadlogo od države dobivamo.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Kranjski deželni zbor se je posvetoval do zdaj o raznih računih, o kmetijski šoli v Grmu, o plači katehetov, trtni uši, o podporah novim šolskim poslopjem, o užitninskem zakupu itd.

V Podragi pri Vipavi je velika zmešnjava. Ta vas ima dolgoletne prepire v cerkvenih zadevah; nima namreč lastne fare, marveč spada v bližnji, pol ure oddaljeni Št. Vid. Ker gosposke želji Podražanov po lastni fari in po drugih rečeh niso mogle vstreči, storiti so mislili ta neslišani korak, da bi bili prestopili k drugi veri — starovercem. No, ti možje morajo imeti pač malo vere, če jo hočejo prodati za pol mernika pšenice, kakor nekdanj Esav svoje prvenstvo za skledo leče! — pa kaj bi bilo, ko bi vsem vasem po Kranjskem prišlo v glavo, zahtevati svojo faro, ki so mnogokrat le 20 minut kakor Podražani, ampak po dve uri od fare?!

Veselejše vest imamo baš v cerkvenem obziru poročati iz slovenskega Štajera. Za mariborskega škofa je namreč imenovan štajerski Slovenec, dokt. Mihael Napotnik, učen in še mlad duhovnik in pisatelj slovenski, ki je bil do zdaj vodja imenitnega duhovniškega semenišča na Dunaji. Iz celega srca vošimo k temu srečo bratom Štajercem.

V štajerskem deželnem zboru ježé se zlasti celjski nemškutarji, ker so si ondotni Slovenci priborili večino v okrajnem zastopu in osnovali svojo hranilnico. — V celjskem okrajnem zastopu, so zasledili velike goljufije, ktere je menda tajnik storil. — Slovenski poslanec in namestnik deželnega glavarja dr. Radej v Mariboru je odlikovan z redom železne krone.

V Koroškem deželnem zboru so se posojilnicam (pa ne slovenskim) podpore nasvetovale.

V goriškem dež. zboru sta bila v deželni zbor voljena dva Italijana in dva Slovenca.

V Istri je sicer voljen Hrvat Spinčič v deželni odbor, vendar se ondi Slovani in slovanski jezik še zelo prezirajo. Tudi je čudno, da so precej potrdili vse laške volitve — slovanske še nobene. — V Trstu bodo te dni volitve v mestni zbor. Da bi le srečne bile za slovensko in avstrijsko stranko!

Velike povodnji so bile v vseh južnih deželah in napravile veliko škode, zlasti na Tirolskem in Koroškem. Tudi na Kranjskem nagaja v spodnjem delu Krka. Ljubljana je poplavlila ljubljansko barje vnovič ter končala setvo. Prebivalci grozno trpé. Gradašica je tudi izstopila ter po Polhovem Gradcu in Dobrovi učinila mnogo škode.

Na Hrvatskem so stavili nekateri poslanci predlog, da bi bila Hrvatska samostalna in se združila z Dalmacijo. Ker je sedanji hrvatski sabor sestavljen iz madjaronov in kimovcev — so predlog za sedaj zavrgli.

Naša vlada in preblagi naš vladar sta na ljubo Ogrom, katrim je naš cesar kralj, dovolila, da se bode naša armada cesarska in kraljevska imenovala, dozda se je zvala namreč le c. kr. Ali bode to pomagalo, da bodo Madjari nam v resnici prijazni? — Pač ne! Ko bi šlo samo za to besedico, bi jim jo pač privošili — magari, naj si osolé z njo vsako svojo jed! Toda ti ljudje bi se najraje ločili od naše Avstrije ter bili sami svoji. Predrzní so postali tako, da kar besné zoper vse slovansko. Izvrstnega škofa in Slovana Strossmajerja bi radi vtopili kar v žlici vode: dolže ga, da je v gozdih preveč sekal. Hočejo mu vzeti gospodarstvo ter ga izročiti ogrskeji vladi. Ko bi bil slavni škof dal Ogrom ali pa kar zapravlil tiste milijone, katere je dal za dobre namene Hrvatom v korist, bi bil pač dober gospodar — sedaj je slab, ker je narodnjak Slovan!

V Galiciji, Bukovini in Šleziji so imeli letos grozno slabo letino. Cesar so ukazali, naj se dá tem deželam eden milijon podpore. 340.000 zastonj, drugo se bode pa povrnilo brez obresti.

Naš cesar so bili zadnje dneve na Tirolskem. — Naš nadvojvoda Albrecht pa je odpotoval na Španjsko, kjer se sedaj mudi. Španjska kraljica, vdova Kristina, je avstrijska princesinja.

Nemci so nenasitljivi, kar pregnati hočejo nas Slovence. V Gradcu se je osnovalo društvo, ki hoče nakupovati slovenske grunte ter jih dati trdim Nemcem. Pazimo, glejmo, da ostanemo, kar smo po božjih in natornih zakonih — Slovenci!

Kaj je novega po širokem svetu?

Nemški cesar je s cesarico potoval na Laško, obiskat laškega kralja. Od tod se je podal v Atene, kjer je bila poroka grškega kraljeviča s sestro nemškega cesarja. Prišlo je tje kaj toliko visoke gospode pri tej priliki, kakor poprej gotovo še nikdar ne. — Iz Aten pojde nemški cesar v Carigrad k turškemu sultanu. Bog vé kaj namerava? Sploh je videti, da zadnji čas Nemci kaj segajo s svojim vplivom doli na jug.

Na Portugalskem je umrl kralj, sledi mu na prestolu sin Karol I.

Bolgarski knez Ferdinand potoval je po Evropi. Nekateri pravijo, da je iskal neveste — drugi, da denarja! Morda obojega.

Evropski mir se utegne ohraniti; vsaj mogočna severna sosed, Nemec in Rus sta bila prijazna med seboj, ko sta se bila sešla — tako se piše. Znana reč pa je, da imajo nekateri ljudje jezik zato, da govoré kar ni res — drugi pa peresa, da pišejo, česar sami ne verjamejo.

Črnogorski knez Nikita je prepotoval svojo malo državico. Prepričal se je, kako grozna lakota tare deželo. Dobil je podporo in tolažbo — pa pravijo, da je vse premalo. Črnogorci se izseljujejo iz svojih kamnitih gor: 500 jih je uže odšlo v Srbijo.

Piše se nam:

Iz Novega mesta. — Poizvedeli smo, da namerava tuk. „Sokol“ prirediti tudi letos „Miklavžev večer“, kateri je sam ob sebi jako zanimiv in kratkočasen; povedati pa nam je, da je ves čisti dohodek letošnjega tega večera namenjen ubogim šolarjem, kar je v istini lepa in blaga misel „Sokolovega“ odbora. Želeti je le, da se kolikor mogoče dobro obnese, seveda, glavna stvar finančno dobro. Do dobrega smo preverjeni, da se bodo naši meščanje in tudi okoličanje zanimali za ta večer in pripomogli do zaželjenega vspela.

Nekaj pa nam je temu vsemu še dostaviti — in to je, da se pri tej priliki spominjamo na nekdanje običajno, takorekoč obdarovanje uboge naše šolske mladine po blagih gospah in gospicah. Pred nekaj leti je bilo to obdarovanje navadno, a zaspalo je. Vrsticam tem pa je namen, zopet vzbuditi to lepo navado in blage naše gospe in gospice opomniti in jim v spomin poklicati to blago samarijansko delo. Naprej vemo, da bodo pri nekaterih našle naše vrstice oporekovalce, češ, da se vedno „berači“ in „prosjači“; a preverjen naj bode vsakedo, posebno pa nežni-rahločuteči spol, da ravno to delo ljubezni do naših malih nedolžnih otročičev je v istini blag, vzvišen namen in naj se nobena dama in gospica,

katerim je Vsegamogočni naklonil lepše tukajšnje življenje, ne izgovarja in ne odteguje kaj žrtvovati v podporo brezskrbne in po nedolžno trpeče mladine. Pomisliti nam je, da je letos bila slaba letina in vsled nje nastaja tudi bolj občutljiva draginja; leto povsem deževno in kdo vé — kako ostra bode zima, o ta neizprosna zima! katera najbolj stiska uboge ljudi, ki nimajo niti za najpotrebno hrano, kje še le potrebno obuvale in obleko, da človeka varuje strupenega prehlajenja in dolgih bolezni! (in ravno tega jako občuti uboga mladež). Da tega gorje ne poznajo srečni ljudje, kateri se po gorkih sobah sprehajajo, dobro in fino oblačijo, je gola istina, in ravno take naj podviza ta dopis, da blagovolé v žep seči in se spominjati na našo nadepolno, ubogo in nedolžno mladež!

—r.

Iz Kostanjevice. — Letošnja mokra jesen dela kmetom gotovo povsodi mnogo skrbi, ker ne morejo jesenske setve pravočasno dovršiti. Po ravnini ob Krki je pa vedno deževje napravilo kmetom poleg skrbi za setev še prav veliko škode pri ajdi in drugih jesenskih pridelkih. Prve dni meseca oktobra je bila Krka zopet poplavlila veliko polja, posebno v šentjernejski občini, kakor tudi v kostanjeviški. Nekaj ajde in prosa je bilo po njivah v stavih; to je voda odnesla, kar jo je bilo pa nepožete, jo je pa otresla, da je ostala sama ajdovica; še ta je ležala povaljena v blati. Repa, korenje in krompir, kar ga je bilo pod vodo, pa gnije, da zopet ni kaj spraviti. Slišati je bilo, da je nekdo visoki c. kr. vladi sporočal, da ni res, da bi Krka toliko škode napravila, kakor je naš vrli poslanec, g. prof. Šuklje poročal. Ko bi bil tisti gospod prišel ob tej povodnji ogledat polje med Kostanjevico in Belocerkvijo, moral bi bil priznati, da je gospod poslanec še premalo opisal škodo, katero proizvaja po tukajšnji nižavi redno vsako leto, posebno kadar oblati lepe travnike malo pred košnjo. Kdor ne vidi ali neče videti škode, ki jo Krka tukaj proizvaja, mora imeti pač čudne pojme o kmetijstvu. Ali mar to ni škoda, če voda nekaj najrodovitnejše polje okoli Drame tako zataplja, da se več obdelovati ne more, da žabe regljajo, koder bi lahko najlepša pšenica zorela? Tukajšnjim kmetom je res obupati. Od ene strani mu pustoši vinograde trtna uš, od druge mu kvari grozdje, kar bi se ga še pridelalo, strupena rosa, a poljske pridelke mu spriduje povodenj. — Kakor da bi teh nadlog še ne bilo dosti, mori še rudečica prešiče. C. kr. okrajno glavarstvo si sicer prizadeva to bolezen zatreti, a bo težko kaj opravilo, ker ga županstva navadno ne slušajo in ne podpirajo. Ako se proti vnemarnim občinskim uradom ne bo bolj strogo postopalo, bo kmali po nekaterih vaseh prešičja reja nemogoča.

Prava Vaselina,

najboljša mast za usnje v kositarnih posodah po 1/4, 1/2, 1. in 2 klgr. skupaj, po 60 kr. klgr., v lesenih škatljah ducent po 40 kr. Poština in kositarska posoda se posebej zaračuni.

Ravno tu se dobi novo iznajdeni:

Sladkorni izvleček (Zuckerextrakt).

300krat sladkejši in cenejši kakor navadni sladkor, od zdravnikov za najzdravnejše in najboljše pripoznano. Čisti beli prah za uporabo pri kavi, čaju, močnatih jedilih, pri posladkovanju vina itd. 1. zavitek velja 50 kr.

Pošiljajo proti poštnemu povzetju

[152—1]

Bratje Wakonigg,

Radeče pri Zidanem mostu (Steinbrück).

Važno za zveste stare posle.

V svesti si, da so zvesti in dolgo pri enem in istem gospodarji služboči posli velika podpora kmetovalcu, ukrenil je podpisani glavni odbor v izpodbujajo službujočemu stanu na kmetih obdarovati nekaj zvestih, zaslužnih in dolgo pri enem gospodarji službujočih poslov.

V ta namen razpisuje podpisani odbor

darila po 10 goldinarjev

tistim poslom, ki se izkažejo, da služijo najmanj 15 let pri eni in isti hiši, ki se peča s kmetijstvom.

Prošnje je vložiti pri podpisnem odboru do 1. decembra t. l. Vsaka prošnja mora biti potrjena od domačega gospoda župnika in od županstva. Darila se bodo priznala o božiču in, če bode prilika, tudi slovesno izročila.

Uljudno podpisani odbor prosi prav prijazno vse one, katerim so taki posli znani, naj jih na ta razglas opozore ter jim pomagajo malo prošnje sestaviti ali pa da jo namesto njih naredijo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1889.

Ivan Murnik, predsednik.

Gustav Pirce, tajnik.

Poziv kranjskim gospodarjem, ki se pečajo s prašičjo rejo.

Podpisani odbor je ukrenil v seji dne 7. t. m. pospeševati tudi prašičjo rejo, in sicer hoče udomačiti boljše prašičje plemo. Vsa tega ukrepa bode oddajal

plemenske mladice jorkširskega plemena

s sledečimi pogoji:

1. Prašički se bodo oddajali po dva, tri in morda tudi po štiri mesece stari, in sicer kakoršnih bode dobivati.
2. Cena prašičkom bode tolikokrat po 3 gld., po kolikor mesecev bode stari, to je polovico cene, kajti odbor mora plačevati po 6 do 7 gld. za vsak mesec starosti.
3. Oddajali se bodo sami merjasci ali pa s svinjami vred. Same svinje ne bode dobiti.
4. Kdor bode dobil prašiče, moral se bo zavezati:
 - a) da ga bode obdržal za plemo dokler bo sposoben;
 - b) da bode naznanil podpisnemu odboru, kadar bode prašiča nehal rediti;
 - c) da bode mrjasca pušal tudi k svinjam bližnjih gospodarjev, kolikor kaže umaa prašičja reja, in da bode dotično pristojbino znižal za svinje, ki so udov kmetijske družbe kranjske.

Tisti gospodarji, ki žele imeti takih plemenskih prašičkov z gori navedenimi pogoji, vložijo naj prosajo

do 15. novembra t. l.

pri podpisnem odboru ter naj določno povedo, ali hočejo samo merjasca ali tudi svinjo.

Opomba: Jorkširsko plemo ima te prednosti, da je zelo rodovitno, da hitro raste, da je kmalu sposobno za plemo, da se izvrstno debeli, ni izbireno za krmo ter postane tako težko, kakor nikdar domači prašiči. Te prednosti pokaže pa le, če je v snažnem in suhem hlevu, ki ni pa zimi premrzlo in po leti ne pretopel. Kdor nima takega hleva in kdor ne skrbi za snago prašičem, naj rajši ne poskusi z jorkširskimi prašiči.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1889.

Ivan Murnik s. r., predsednik.

Gustav Pirce s. r., tajnik.

Prav lepega in dobrega lovskega psa 20 tednov starega prodaja
Miha Lavrič, organist v Šmihelu pri Žužemberku. [153—1]

IZJAVA.

Po svoji neprevidnosti nisem v pretečenem letu zavaroval žetve, vseh gospodarskih reči in živine. Večkrat sem slišal od raznih posestnikov in tudi v časnikih sem bral, da je domača, c. kr. privilegirana avstrijska zavarovalnica „DONAU“ na Dunaju posebno imenitno in varno društvo, tako da sem letos, ko je glavni agent v Celovcu, Heuplatz 18, gosp. Ferdinand Morre pri meni bil in me je vnovič opozoril na veliko važnost zavarovanja proti ognju, žetve, gospodarskih reči in živine, rad pristopil k zavarovalnici „DONAU“. Kako dobro da je to bilo, videlo se je 1. septembra t. l. Grozna nevihta v tej noči je na raznih mestih po blisku povzročila ogenj in tudi moje posestvo uničil je velik požar. Pa moja nesreča ni tako huda, ker je zavarovalnica „DONAU“ škodo po ognju točno in hitro izplačala, tako, da si štejem v dolžnost, to imenitno domačo zavarovalnico očitno najtopleje priporočati in vsem posestnikom svetovati, naj se ne bojijo malih stroškov in naj ne samo poslopja, temveč tudi živino, gospodarsko in bišno orodje in celo žetvo zavarujejo.

Linsenberg pri Slov. sv. Mihaelu v septembru 1889.

Josip Karpf, l. r., priča.

Josip Kersche, l. r.

Jakob Scheriau, l. r., priča.

Pravnost podpisov in zadržaja potrjuje.

Županstvo Slov. sv. Mihael.

dne 23. septembra 1889.

Moritz, l. r.

[147]

[149—2]

Ilustrovan

NARODNI KOLEDAR

za leto 1890.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarnah J. Giontinijevi in M. Gerber-jevi v Ljubljani. Naroča se pa lahko v vseh bukvarnah.

== Cena 45 kr., po pošti 50 kr. ==

Vsebina: Popolen koledar, kateremu so pridelani tudi slovanska imena, in cerkveni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedajni vladarji evropski. Vojvodina Kranjsko: Vsi deželni zastopi, deželni odborniki, deželni poslanci, mestni odborniki, načelniki uradov, c. kr. notarji, advokati itd. Splošne določbe c. kr. pošte. Brzojavni cenik. Lestvica za pristojbine kolekov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Naši zaslužni možje. Božja pota Slovencev. V noči Rusalk. Ogled po svetu: Dogodki v Srbiji. Razstava v Parizu. Boulanger. Orijental-ska železnica itd. Smešnice. — Naznanila.

Sveže dobro mleko

se dobi vsaki dan v vsaki množini po 10 kr. bokal v poštnem poslopi I. nadst.

PRATIKO

za leto 1890

prodaja J. KRAJEC v Rudolfovem.

„AZIENDE“

avstro-francosko zavarovalno društvo
zoper elementarne škode in nezgode
na Dunaji.

Glavni zastop za Štajersko, Koroško in
Kranjsko v Gradci.

P. n.

Usojamo se naznanjati, da smo zvezo z našim
glavnim zastopnikom gospodom Josipom Prosenc-em
vsled sklenjenih transakcij prijaznim potom izručili ter
poslovanje glavnemu zastopniku ces. kralj. priv. za-
varovalnega društva „Avstrijski Phönix“ gospodu
Josipu Prhauc-u izročili.

Vsa uplačila naj se kakor do sedaj pri zastopu
v Šelenburgovih ulicah št. 3 odrajtujejo in ravno tu
bodo se dajala radovoljno vsa na zavarovanje sloneča
pojasnila.

z odličnim spoštovanjem

Glavni zastop v Gradci

za Štajersko, Koroško in Kranjsko

„AZIENDE“

avstro-francoskega zavarovalnega dru-
štva zoper elementarne škode in nezgode.

C. kr. priv. zavarovalno društvo
„Avstrijski Phönix“
na Dunaji.

C. kr. priv. zavarovalno društvo
„Avstrijski Phönix“
za življenje na Dunaji.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in
Kranjsko v Gradci.

P. n.

Usojamo se naznanjati, da smo izvršenje onih pri
izvanrednem zborovanju naših delničarjev in delničarjev
„AZIENDE“, avstro-francoskega zavarovalnega društva
zoper elementarne škode in nezgode, sklenjene transak-
cije v Ljubljani glavni zastop osnovali in našim glavnim
zastopnikom gospoda Josipa Perhauc-a imenovali.

Pisarna nahaja se v Ljubljani, v Šelenburgovih
ulicah št. 3. kjer se bodo vsa uplačila odrajtovala,
zavarovalne ponudbe vsprejemale in na zavarovanja
sloneča pojasnila radovoljno dajala.

Z odličnim spoštovanjem

Generalni zastop v Gradci
za Štajersko, Koroško in Kranjsko
c. kr. priv. zavarovalnega društva
„Avstrijski Phönix“
na Dunaji

in

c. kr. priv. zavarovalnega društva
„Avstrijski Phönix“
za življenje na Dunaji.

Pojasnilo.

Tem potom javljam, da sem zvezo z „Aziendo“
vsled sklenjenih transakcij resnično po prijaznosti raz-
rušil, ter prosim v imenovanem zavodu oziroma v „Fe-
niksa“ neomejeno tisto zaupanje staviti, katerega za-
služi in katerega je p. t. občinstvo imelo za časa
mojega poslovanja.

[151]

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Prosenc.

Ljubljana, dne 23. oktobra 1889.

Služba organista

se takoj odda pri fari Podzemelj na Belokranjskem.
Oglasbe sprejema cerkveno predstojništvo do 15. no-
vembra t. l. kjer se tudi izvedo pogoji in plača.

Ker radi naglega odpotovanja v Skofjo Loko
ne morem posloviti se od vsih p. n. prijateljev in
znancev, poslovljam se tem potom najprisrčnejše. Hvala
velika za velike dokaze odkritosrčne naklonjenosti
krščanske Z Bogom!

[154]

Karol Lapajne,

župnik v pokoju.

Vavtavas, 29. oktobra 1889.

Naj bo dosti o nadlogah, povedati moram še kaj drugega. Komaj se je voda nekoliko vtekla, našli so orožniki v krakovskem gozdu pri Koprivniku mrtvo žensko. Bila je stara, nekoliko zmešana ženica iz Tomažje vasi, ki je v gojzd zablodila in tam od slabosti umrla. — V tukajšnjem zaporu c. kr. okrajne sodnije pa je umrl glasoviti tat Jamnik; pravijo, da se je z mišnico sam otroval, ko je videl, da orožniku več uiti ne bo mogel. Sebi ni ravno dobro storil, a ljudem je pa jako ustregel, da je šel, od koder ga več ne bo nazaj.

Bralcem „Dol. Novic“ je znano, da smo letos osnovali za kostanjeviški sodn. okraj novo podružnico c. kr. kmetiške družbe. S prvega nas je bilo malo udov, a število vedno narašča in če bo šlo tako naprej bomo po številu udov kmalu prekosili, če jo že nismo, marsikatero staro podružnico. Ko bi vsak dosedanji ud pridobil le še enega, potem bi se dalo že kaj koristnega storiti za naše gospodarstvo. A ti, ki jim je Bog dal s pomočjo revnih kmetov napolniti si mošnjice, ti nimajo srca, da bi podpirali prekristni gospodarski zavod; marsikateri, ki bi rad kaj storil, pa ne more. Sklenili smo bili pri prvem občnem zboru prositi podpore za napravo malih izglednih vinogradov v kostanjeviški, šentjernejski, svetokrižki in velikodolinski občini — v vsaki po enega. Slavni deželni odbor je podružnično prošnjo vslišal ter nam obljubil 200 gld. Slava mu! Res je 200 gld. malo, a več tudi prosili nismo. Za prvi začetek bo že. Sklenili smo bili pa tudi, da bo podružnica večkrat sklicevala gospodarje k gospodarskim posvetovanjem in da se bo pri taki priliki kaj koristnega razlagalo. Ta sklep se žalibog do sedaj še ni zvršil. Zakaj ne? — To gotovo še sam predsednik ne vé. Ako hoče podružnica kmetijstvu koristiti, ne sme nje odbor rok križem držati. Kmetijske podružnice imajo biti kmetom vedno vzgled delavnosti; vsacega njenega uda dolžnost je skrbeti, da društvo doseže imenitni svoj namen. Torej hajdi na delo! ne dremati! drugače nas bo zalila in potopila Krka, ali pozobale uši, ali pa usušila strupena rosa z vinogradi vred.

Iz Metlike. — V nedeljo 20. okt. počastil nas je kapelnik meščanske godbe iz Rudolfovega gosp. Langer, ter priredil skupno z metliško mestno godbo koncert v tukajšnji gostilni „pri Kroni“. G. kapelnik znan je bil že poprej mnogim metličanom kot izboren muzikus, zato je tudi lahko uvideti, da je bil salon prenapolnjen poslušalcev, kateri so občudovali g. Langerja spretnost na rogu in na citrah. Po vsacemu komadu žel je veliko priznanja, posebno je krasnemu spolu ugajalo sviranje na citrah, kojim g. kapelnik najmilejše glasoveizjema. Bilo bi pa brezobzirno, ako

bi pozabili omeniti, da je tudi domača naša godba izvrstno rešila svojo nalogo ter si priučila več novih komadov za ta večer, in nas z njimi iznenadila.

Iz Radeč. — Dolgo časa se že ni bralo nič od našega prijetnega kraja, iz Radeč. Pretečeni mesec imeli smo volitev občinskega predsednika ali župana. Razdelili smo se na dve stranke, desno in levo. Leva stranka trudila se je na vso moč z obetanjem boljših razmer, da bi le mi dobili pri volitvi zastavo zmage. Obetalo se je da bode potem takoj most čez Savo in občinskih doklad ne bode, ker občinska blagajnica je že precej premožna in se bode iz te potrebno plačevalo in tako bode občanom veliko zljajšano. Nekateri moške so tem priliznenim besedam res verjeli in dobili smo dva moža od desne na našo stran. Sedaj smo na konju in pili smo od nedelje do nedelje na medvedovo kožo, kakor pravijo. Dan volitve pride. Nakupimo si smodnika ter nabijemo „možnarje“ in sodček polen dobrega „cvička“ ovenčamo ter ga posadimo na mizo v krčmi g. Z. misleči: „tukaj le ga homo, ko bo enkrat naša pura“. Sedaj se podamo v občinsko pisarno k volitvi. Neka mrzlota nas spreleti po naših kosteh, ko se je takoj videlo, da „pura“ ni naša ampak „pura“ je desne mirno se obnašajoče stranke, ter ima medveda in kožo in zastavo zmage v svoji oblasti. Voljen županom je bil namreč že v četrtokrat g. Fr. Juvančič; svetovalcem pa gospodje: Jan. Plazar, Ignac Wetz, Janez Trepečnik, Jože Vogel, Anton Klembas in Anton Sotlar, tedaj nobeden naših. Jezno se zgubimo drug za drugim iz pisarne, med tem ko si vrli voljeni možaki roke podajajo in v navzočnosti gospoda okrajnega glavarja obljubujejo le za blagor občine in cesarja delovati.

Iz kamniške okolice. — Zasedli so naši poslanci prostore v deželni zbornici. Čuli in brali smo o mnogovrstnih predmetih, katere bodo razpravljali. Zato jih nočemo še jedenkrat tukaj naštevati. Toliko bodi omenjeno, da ako se vse to vresniči, kar je visoka deželna vlada predložila in kar je predložil slavni deželni odbor, — bode za nas kmete, oziroma davkoplačevalce neizmerno breme. Le pomislimo nekoliko na sedanje žalostno stanje naše. Toča, povodenj, suša in druge vremenske nezgode doprinašajo nam toliko škodo, da bi nam bilo kmalo obupati. Ali kaj nam pomaga tarnanje! To so le prazne besede s katerimi se ne dá prav nič pomagati. Dela se je treba poprijeti, bodisi posamič ali pa po geslu presvitlega vladarja našega, to je skupno.

Možje, ki ste davkoplačevalci, kateri veste s kako požrtovalnostjo si odtrgamo kmetje denar, da poplačamo zahtevane cesarske davke, priskočimo na pomoč občinskim potrebam, da oblečemo

sebe in svojo družino itd. — bode te li nemi k vsemu, kar se hoče sklepati v slavni deželni zbornici? Bode te li molčali k temu, da se toliko ogromno število tisočakov obesi zopet na obremenjena ramena naša?

Kaj pa, ko bi slavna zbornica z nekaterimi načrti za par let počakala. Saj menda niso vsi načrti tako neobhodno potrebni? Postavim ljubljansko gledališče? Ga mora dežela li precej začeti staviti? Ne zadostuje še par let, recimo deset let; ljubljanska čitalnica, kjer se z dramatičnimi predstavami kratkočasi mestna gospoda. Deželani, kateri bi gotovo največ morali šteti za novo gledališče nimamo prav nobenega haska od njega, kajti oni kmet, kateri se hodi v gledališče likati in omikovati je gotovo jako redek.

Še nekaj! Županje in odborniki posameznih okrajev naj nemudoma pošljejo svojemu zastopniku v deželnem zboru pismo prošnjo, da on, kot zastopnik davkoplačevalcev dotičnega okraja glasuje zoper prevelike potroške za reči, ki se dajo odložiti v sedanjih žalostnih časih. Mislimo, da si bomo tem potom le nekaj pridobili. Ako se podvzajajo vsi veljavni možje posameznih okrajev, nemara ne bode prepozno. To bode opravičena tirjatev naša, katera se gotovo ne smé prezirati in meni nič, tebi nič vreči v koš.

Op. vredn. Sprejeli smo dopis, ker smo te misli, da je popolnoma prav, ako se razodevajo različne želje in misli našega naroda.

Nagy Szlabos. — Tudi jaz želim, da bi preljubljene „Dol. Novice“ mojemu dopisu prostorček dovolile. Bivam sedaj tu na gorenjem Ogerskem v vasi Nagy Szlabos med samimi Slovenci, ki menj čitajo, kakor na Kranjskem. Dne 13. okt. bila je pri nas žegnanska nedelja. Zgodila se je pa nesreča med možom po imenu Jan. Feleszki, iz vasi Rokfalba, 25 let staremu in 17 letnim dekletom Marijo Vicjan iz naše vasi. Ko je bil F. vojaščine prost, snubil je imenovano dekle, stariši pa mu je niso hoteli dati. Pol leta na to, meseca maja letos, poročil se je F. z neko drugo — s katero pa ni živel zadovoljno. Sannyaril je vedno za prvim dekletom. Ob žeganju imajo tu navado, da igra ciganska godba, fantje in dekleta pa plešejo od nedelje do torka. Taka je bila tudi tukaj. Plesala je tudi Marija Vicjan — in plesal „čardaš“ tudi Janez Feleszi. Zmešala se mu je pamet iz obupnosti — in ustrelil je najprej Marijo Vicjan in potem pa še sebe. — Grozna je bila žalost ubogih starišev in sestre ustreljene Marije. Pogreb obeh je bil lep, moža so nosile dekleta, dekleta pa fantje; zapeli so jima slovenske žalostinke; govor na pokopališču je imel evangelijski duhoven, ter so pokopali oba v jedno jamo. Ljudstvo je bilo jako žalostno, ker sta bila oba priljubljena.

Domače vesti.

(Premembe pri č. duhovnikih.) Župnikom v Smledniku imenovan je gospod Janez Karlin, doslej župnik v Dobrničah.

(Premembe pri učiteljstvu.) Gospodična Donati, učiteljica na Čatežu ob Savi, je šla v Radeče, kjer je gospodična Andolšek stopila v pokoj; na Mirni je postala učiteljica gospodična Sajovic.

(Nov advokat v Novem mestu.) Gospod dr. J. Šegula, narodni odvetnik v Celovci, je naznanil, da se preseli v Novomesto.

(„Sokolov jourfix“) bode Martinovo nedeljo 10. nov. „pri Brunerju“. Spored bode obsegal, petje, šaljivo igro in druge zabavne točke. Začetek je ob 7. uri zvečer, vstop prost, gostje dobro došli. Reditelji večera so gg.: Prevec, Virant in Sakser.

(Prememba posestva.) Nekdanjo Marinovo hišo, sedaj Razpetovo, kupil je naš narodni trgovec g. Pauzar.

(Javna preskušnja) učencev deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu bila je zadnji ponedeljek dopoldne. Deželnega odbora zastopnik bil je pri tej priliki gospod deželni glavar sam, ki je prišel v spremstvu dež. poslanca gosp. Višnjikarja. Preskušnje vdeležila se je tudi odlična gospoda iz Novegamesta in okolice, med drugimi gg.: mil. prošt, gimnazijski ravnatelj, okrajni komisar itd. Učenci odgovarjali so kaj dobro iz različnih predmetov kmetijske stroke takó, da so gg. vodja in učitelji zavoda lahko veselili lepih vspehov. Vsak navzoč pa se je lahko prepričal, kako potrebno in koristno je kmetovalcu dandanes obiskovati kmetijsko šolo, če hoče napredovati. Po končani preskušnji, ki je trajala čez poldan, razdelil je gospod deželni glavar s primernim nagovorom spričala učencev, zahvalil se gg. učiteljem zavoda za obilen trud kakor tudi vsem navzočim — unetim za kmetijski napredek.

(Redka prikazen) so pač vijolice o sv. Lukežu, našle so jih tukajšnje gospice na Strmem bregu poleg mesta. — Ravno tako redko je naslednje: Gosp. Vertačič tukaj, je letošnjo spomlad na svoje dvorišče zasadil jabolko, kateremu je pa poletu vse perje odpadlo; kmalu pa je zopet ozelenelo in cvetelo, sedaj visi na drevescu sedem lepih jabolk, kateri se vé ne bodo več dozoreli.

(Bralno društvo Kostanjeviško) priredi tekom letošnjega leta še sledeče zabavne večere: Dne 9. novembra zabavni večer s tombolo; 30. novembra „Preširnov večer“ in 31. decembra „Silvestrov večer“ s šaljivo loterijo. Začetek vselej ob 7. uri. Poleg tega prireja bralno društvo v svojih društvenih prostorih vsako nedeljo na

večer „jour fixe“. Začetek istih ob 6. uri. K obilni udeležbi vabi uljudno Odbor.

(V Krškem) je nova cerkev na pokopališču, katero zida ondota velika dobrotnica, gospa Josipina Hočevnar, že pod streho. Ta blaga gospa bode razširila in olepšala pokopališče sploh, za kar je lepe in velike svote odmenila. — Poseben odbor meščanov nabira darove za Hočevnarjev spomenik.

(V Boštanju) je izvoljen za župana g. A. Drmelj; svetovalci so gg.: A. Planinec, Papež, Brcé in Marolt.

(Treščilo) je v noči od 29. na 30. okt. v nek kozolec v Bučni vasi pri Novem mestu ter je pogorel. Bil je to noč hud naliv z bliskom in treskom.

(Družba sv. Mohora) začela je razpošiljati svoje knjige za leto 1890. Te knjige so: 1. Koledar. Vsebina: Ti očeta do praga, sin tebe čez prag. Povest. Spisal dr. J. Vošnjak. — Slabi časi. Pesem. J. Leban. — Trst. (Z mnogimi podobami.) — Znojilčevega Marka božja pot. Povest. Spisal Janko Krsnik. — Mihael Debelak. Razgled po katoliških misijonih. — Kmetijske šole. — Odpisovanje zemljiškega davka zaradi elementarne škode. — Dva sovražnika naše dece. — Slovenski poslanci v državnem zboru. — Razgled po svetu. — Imenik. — 2. Občna zgodovina za slovensko ljudstvo. Spisal Josip Starč. XIII. snopič. — 3. Fizika ali nauk o prirodi s posebnim ozirom na potrebe kmetijskega stanu. Spisal Henrik Schreiner, c. kr. profesor. 4. Slovenske Večernice za pouk in kratek čas. Tri in štirideset zvezek. — 5. Življenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po besedah sv. evangelistov. Spisal Ivan Skuhala. 6. Življenje preblazene Device in Matere Marije in njenega prečistega ženina sv. Jožefa. Popisal Janez Volčič.

(Zoper strupeno roso) je v resnici dobro z vitrijolom škropiti. Letos je to sicer malo kdo še storil, a kdor se tega dela ni vstrašil, bil je dobro poplačan. V Krškem je storil to g. V. Pfeifer, v Boštanju g. Drmelj; pa sta tudi dobila oba gospoda veliko in dobro dozorelega grozdja. Kako se je pa mnogim drugim dolenskim vinogradnikom letos zgodilo, tega ni treba pripovedovati.

(Brezvesten agent) zavarovalne družbe je bil lani v neki vasi blizu Kostanjevice. Pregovoril je revnega kmeta, da se je zavaroval pri njegovi družbi, čeravno je bil že pri drugem društvu na več let zavarovan. Obljubil je bornemu kmetu, da bode že on ga odpisal pri prejšnjem društvu. Siromak kmet zavezal se je še pri njem na 10 let, a od starega pa tudi prej odstopiti ne more, dokler neki hranilnici dolžnih 300 glid. ne

povrne. Kje naj revež vzame denar? Še za sol in zabelo ga nima.

(Za IV. letno zasedanje porotnih razprav v Rudolfovem), ki se prične 18. novembra t. l., izžrebani so naslednji gg. glavni porotniki: Gerbec Jos., pos. iz Metlike; Smolič Fr., pos. v Spod. Praprečah; Svoboda Jan., pos. iz Čateža; Mušič Mih., pos. iz Dragatuša; Jerman Jos., gost. iz Črnomlja; Müller Jak., posest. iz Loke; Jutraš Fr., posest. iz Metlike; Kamenšek Mart., oskrbnik kom. nem. vit. reda iz Metlike; Wertin Mat., pos. iz Dobljč; Pečavar Andr., pos. iz Stare žage; Čerček Miha, pos. iz Dolenjega križa; Bajuk Jure, pos. iz Božakovega; Strajnar Ant., pos. iz Lukovka; Bognar Lovro, pos. iz Nemške vasi; Majzelj Fr., posest. iz Belecerkve; Lindič Ign., pos. iz Strelaca; Smuk Mat., pos. iz Tušendola; Pavlin Fr., pos. iz Pristave; Drmelj Ant., pos. iz Petrušnevasi; Lovšina Ant., pos. iz Belecerkve; Omahen Mih., trg. iz Deden dola; Burger Jak., pos. iz Police; Wutscher Ig., pos. iz Dolenje Brezovice; Klobučar Jure, pos. iz Lahinja; Gustin Fr., pos. iz Metlike; Leitgeb Vin., pek iz Črnomlja; Höferle Jak., pos. iz Poljan; Verhovšek Vin., trg. iz Trebujega; Dular Jan., pos. iz Rodne; Bevc Ant., posest. iz Belecerkve; Bučar Jos., pos. iz Sent Jerneja, Podboj Fr., pos. iz Ribnice; Kaferle Ivan, pos. iz Občine; Sterniša Joža, pos. iz Toplic; Kaferle Jože, pos. iz Žabjeka; Gnidovec Jern., pos. iz Ajdovce. — Nadomestni porotniki: Jenič Al., posest. iz Rudolfovega; Gorenc Fr., posest. iz Česnice; Kovač Fr., pos. iz Rudolfovega; Penca Jan., pos. iz Črmošnice; Koprivšek Leop., c. k. prof. v Rudolfovem; Brežnik Fr., c. k. prof. v Rudolfovem; Bartel Jos., pos. iz Mirnepeči; Klemenčič Jan., pos. iz Hrušice; Mogolič Jos., pos. iz Rudolfovega.

(Za bolnika v Regerči vasi) darovali so: Neimenovan 50 kr., gospa K. D. v T. vdova 50 kr. in Filip Jež, mizar 20 kr.

Razne vesti.

* (Jud in red železnega križa.) Nekoč je pokojni cesar Viljem I. naročil Bismarku, da odlikuje vojaka Juda z redom železnega križa prve vrste za izredne zasluge na bojišču. Bismark ga je vprašal, kaj bi raji, sto tolarjev ali pa križ. Vojak pa praša kneza, koliko da velja križ in Bismark mu odgovori, da ket častno znamenje jako mnogo, kupi se pa za tri tolarje. Prebrisani Jud pravi na to: „Dajte mi križ in 97 tolarjev!“ Bismarku je ta odgovor tako ugajal, da je takoj vstregel vojakovej želji.

* (75 let oženjen.) V Bergzabernu na Bavarskem praznovali so 7. t. m. tamošnji rudokopi petinsedemdesetletnico poroke svojega generalnega ravnatelja barona Maillot-a de la Freille. Slavljence je rojen Francoz in se je 1793. leta preselil s svojimi stariši iz domovine. Baron Maillot poročil se je 7. oktobra 1814. leta z 16 letno krasotico in je

dandanes zgodovinska, izza francoske revolucije najbrže jedina še živeča osoba.

* (Povodnji) nastale so vsled vednega deževanja na bližnjem Hrvaškem, Tirolskem in Koroškem; ponesrečenim Tirolcem je cesar iz svojega premoženja podaril 20.000 gld. Tudi po naših krajih so zopet povodnji, tako n. pr. na ljubljanskem močvirju, v unski dolini pri Planini in bistrski dolini pri Kamniku. Letošnje leto se vedno le čuje o nesrečah, pa ne le pri nas, temveč iz vseh krajev sveta prihajajo žalostna poročila o velikih nesrečah.

* (Ponarejeni goldinarji) so se prikazali na Dunaji in so neki jako slabo narejeni, ker je tisk v sredi tako slab, da ga ni moč brati. Dunajska policija se uže trudi, da pride nepoštenovcem na sled, ter misli, da ima s celo tropo goljufi opraviti. Pri papirnatem denarju je treba tudi dokaj previdnosti, da se človek ne opehari!

* (Prebivalci sveta.) Ljudi, kateri živé na tem velikem kolobarju se šteje dandanes na 1479 milijonov. Od vseh petih delov sveta pride polovica vseh bivalcev na Azijo, na Evropo jih pride komaj četrtina. Jezikov, katere ti ljudje govoré ni nič manj nego 3000, toraj nič manje število narodnosti. Verizpovedanje je med vsemi 1000; kristijanov je 456 milj., muhamedanov 871 milj., judov 8 milj. Po spolu je povprečno število enako, ženskega spola je toliko, kakor moškega. Povprečna doba življenja je 33 let; četrtina jih ne doseže niti 18 leto, med 1000 ljudi doseže komaj eden starost 100 let, med 100 ljudi doseže jih šest starost 65 let. Naobražena ljudstva prekosé v starosti divjake. Ženske nadvladajo moške v starosti do 50. leta, pozneje ne več. Oženjenih se primerja v skupnem številu po 35 na 1000 in živé dalje, kakor neženjeni. Umrje vsako leto nad 50 milj. ljudi, to je nad 150.000 vsak dan, ali 6000 vsako uro, nad 100 vsako minuto, toraj skoraj v vsakem trenutku po dva. Vedno več pa se jih rodi v enakem času; rodi in umrje se jih po noči več nego po dnevi.

Smešnice.

(Kako se ljudje varajo.) V neki vasi na Dolenjskem stanujeta dva kmeta, ki sta vedno prijatelja, recimo jima Filip in Marko. Pred mesecem oktobrom gre neki kmet in barantavec s svoje kupčije domu pozno v noči mimo Filipove njive, ter vidi kmeta Markota da na Filipovi njivi iz zrelega prosa v rjuho na tleh mede. Poznal ga je dobro pri polni luni. Kupčevalec jo maha žvižgaje proti svojemu domu; pripiha jo do Markotove njive, kjer je bilo ravno tudi proso v rastavah — tu zagleda pa kmeta Filipa, ki tudi proso mede v svojo belo rjuho, na to jo zamahne in nese domu. Kupčevalec z ojstrim glasom zažvižga za njim in pravi: „Filip pojdi nazaj pomagat Markotu, ki tudi proso mede na tvoji njivi“; Marko je nesel iz Filipove, Filip pa iz Martove njive.

(Iz otročjih ust.) Botra: „No Jožek, glej, kako lepih odpustkov sem ti prinesla, ali zdaj moraš mi lep poljubek dati!“ (Jožek se le odmikuje.) Oče: „Tako moraš botrici poljubek dati.“ Jožek: „Ne upam si oče, ker ste rekli, da imajo botrica strupen jezik.“

(Nasprotno.) Gospa (zapuščajoča prodajalnica): „Potreba je poznati take trgovce, tri goldinarje sem mu odbila!“ — Trgovec (zase): „Je pač treba poznati te gospe — šest goldinarjev sem ji več cenil!“

Sejmovi na Dolenjskem:

V novembru: 2. na Mirni in v Zagorji (za Savo); 4. v Novem Mestu, Št. Jerneji in Višnjigori; 6. v Velikih Laščah; 9. v Šentvidu pri Zatični; 11. v Bučki; 12. v Bušči Vasi; 18. v Št. Martinu pri Litiji in v Radečah; 19. v Metliki in na Raki; 23. pri sv. Lovrencu na Temenici; 25. v Zatični in Krškem; 30. v Turjaku.

Žitna cena v Novem Mestu 28. oktobra 1889.

Domače pšenice mernik 2 gld. 20 kr., Debelače (koruze) 1 gld. 50 kr., Soršice 1 gld. 70 kr., Rži 1 gld. 60 kr., Ječmena 1 gld. 30 kr., Ajde 1 gld. 10 kr., Ovsa 85 kr., Krompirja 1 gld

Loterijske srečke.

Trst 19. oktobra	76	10	8	41	42
Gradec 26. „	79	68	56	11	14

Razglas.

Po približni cenitvi se bodo na pomlad leta 1890 iz državne trdnice z ameriški trtami v Kostanjevici okolo 140.000 reznikov in 30.000 enoletnih vkoreninjenih trt vrste Reparia, 8000 reznikov in 1000 vkoreninjenih trt Solonis potem 4000 reznikov in 1000 vkoreninjenih trt York Madeira in konečno tudi drugih zalog kakor Rupestris, Othello, Elvira, Portals, Hutington, Viala, Noah, Cumingham, Gloire du Montpelier vsake vrste kakih 200 do 1000 reznikov oddavalo.

Da se vinogradnikom po zmožnosti vstreči zamore, bode od dneva po razglasu v dotičnih pisarnah napovedovalne pole na razpolaganje, v katere naj vinorejci svoje ime in priimek, stališče, hiš. št., potem zaželjene trte in število trt

do 15. novembra 1889

vpišejo, tistim, kateri se hodo pozneje oglasili, bode mogoče še le vstreči, ako bode kaj zaloge ostalo.

Dosedanja cena reznikov je bila 6 gld. za 1000 komadov reznik in 10 goldinarjev za 1000 komadov vkoreninjenih trt.

C. kr. okrajno glavarstvo v Krškem, 7. oktobra 1889.

Zahvala.

Slavni glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske je dné 30. septembra t. l. blagovolil v Trebnji premovanje goveje živine prirediti. Podpisana podružnica si šteje v prijetno dolžnost vsim čast. gospodom v dotičnem odboru (komisiji) za to, v povzdigo umne živinoreje prekornostne naprave tem potom javno zahvaliti se. Posebna zahvala še gospodu družbenemu tajniku za njegov jedernato-poučljiv govor in neimenovanemu gospodu dobrotniku, ki je posebej še 20 gld. v ta namen podaril.

Podružnica kmetijske družbe v Trebnji

dné 27. oktobra 1889.

Predstojnik:

Treo.

Okusno kočevsko pivo

iz pivovarne g. Peter Jakliča

je pri meni v bogati zalogi v sodeih in buteljah po nizki ceni. Priporočam jo gospodom krčmarjem po Dolenjskem.

Josip Zurc,

v Kandiji pri Novem mestu.